

Sygn. akt. IV Ka 108/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Urbańska - Trzecka - sprawozdawca

Sędziowie SO Włodzimierz Hilla

SO Małgorzata Lessnau-Sieradzka

Protokolant Dawid Myszyński

przy udziale Jarosława Bittnera Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2014 roku

sprawy **D. J.**

oskarżonego z art. 284§2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 5 listopada 2013 roku sygn. akt II K 468/13

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżonych D. J.i na podstawie art. 435 k.p.k. Ł. C.uniewinnia od
zarzucanych im czynów; koszty procesu w sprawie ponosi Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 108/14

UZASADNIENIE

D. J.został oskarżony o to, że w okresie czasu od dnia 12 lipca 2011 roku do dnia 09 grudnia 2011 roku w miejscowości P.dokonał przywłaszczenia powierzonego mienia w postaci rusztowania (...)składającego się z 20 elementów wartości 1000 zł oraz w okresie od 11 lipca 2011r. do chwili obecnej dokonał przywłaszczenia mienia w postaci giętarki do drutu zbrojeniowego o wartości 500 zł powierzonych na podstawie umowy najmu sprzętu budowlanego zawartej w dniu 11.05.2011r. w P.na szkodę K. K.tj. o czyn z art. 284 § 2 kk

Ł. C.został oskarżony o to, że w okresie czasu od dnia 22 listopada 2011 roku do dnia 03 kwietnia 2013 r. w miejscowości J.dokonał przywłaszczenia powierzonego mienia w postaci rusztowania (...)składającego się z 12 elementów wartości 600 zł powierzonych na podstawie umowy najmu sprzętu budowlanego zawartej w dniu 07.07.2011r. w P.na szkodę K. K.tj. o czyn z art. 284 § 2 kk

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z dnia 5 listopada 2013 roku sygn. akt II K 468/13

1. uznano oskarżonego D. J.za winnego popełnienia zarzucanego mu oskarżeniem czynu opisanego wyżej z tym
ustaleniem, że giętarkę zwrócił pokrzywdzonemu K. K.w postaci nowo zakupionej tego samego rodzaju, tej samej

jakości, czyniąc zadość roszczeniu o zwrot tego mienia w okresie miesiąca lipca 2013r. tj. za winnego popełnienia występku z art. 284 § 2 kk i za to na podstawie tego przepisu oraz przy zastosowaniu art. 58 § 3 kk orzeczono względem niego karę grzywny w wymiarze 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) złotych każda stawka dzienna grzywna;

2. na podstawie art. 46 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego D. J. na rzecz K. K. obowiązek naprawienia szkody w kwocie 750,91 (siedemset pięćdziesiąt 91/100) złotych;

3. uznano oskarżonego Ł. C. za sprawcę zarzucanego mu oskarżeniem czynu tj. występku art. 284 § 2 kk, jednakże uznając, iż wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne a okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 66 § 1 i 3 kk oraz art. 67 § 1 kk prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne warunkowo umorzono na okres 2 (dwóch) lat próby, poczynając od uprawomocnienia się wyroku,

4. na podstawie art. 67 § 3 kk orzeczono wobec oskarżonego Ł. C. świadczenie pieniężne w wysokości 200 (dwustu) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,

Wyrok zawiera także rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

W stosunku do oskarżonego Ł. C. wyrok się uprawomocnił.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator na korzyść oskarżonego D. J..

Prokurator na podstawie art. 438 pkt 1 kpk wyrokowi temu zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 46 1 kk polegającą na jego nieuprawnionym zastosowaniu wyrażającym się w orzeczeniu wobec oskarżonego D. J. w obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 750, 91 złotych na rzecz K. K., podczas gdy rzeczywista szkoda wyrządzona bezpośrednio przestępstwem z art. 284 § 2 kk polegającym na przywłaszczeniu mienia w postaci rusztowania (...) o wartości 1.000 złotych oraz gietarki do drutu zbrojeniowego o wartości 500 złotych została przez oskarżonego w całości naprawiona w drodze zwrotu pokrzywdzonemu przywłaszczonych rzeczy.

Podnosząc ten zarzut prokurator wniósł o zmianę wyroku w części rozstrzygającej w punkcie 2 poprzez jego uchylenie.

Na rozprawie odwoławczej prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o zmianę wyroku, na podstawie art. 435 kpk także w odniesieniu do Ł. C. i uniewinnienie obydwu oskarżonych od popełnienia zarzuconych im czynów.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja wniesiona przez prokuratora wywołując kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku, musiała skutkować zmianą zaskarżonego wyroku na korzyść obydwu oskarżonych i w konsekwencji uniewinnieniem oskarżonych D. J. i Ł. C. od popełnienia zarzucanego im czynu.

Sąd merii podjął w niniejszej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne co do tego, że oskarżeni wynajęli od pokrzywdzonego K. K. na podstawie umowy najmu sprzętu budowlanego zawartej w dniu 11.05.2011r. przez D. J. oraz w dniu 7.07.2011r. przez Ł. C. rusztowania, a w przypadku D. J. przedmiotem umowy była także gietarka do drutu.

Prawidłowo sąd ustalił, że oskarżeni nie zwrócili wynajętego sprzętu w terminie określonym w umowie, lecz znacznie później. D. J. zwrócił wynajęte rusztowanie w dniu 09 grudnia 2011 roku, natomiast jeśli chodzi o gietarkę do drutu, to ponieważ ta wynajęta zaginęła, oskarżony w lipcu 2013 roku zwrócił K. K. gietarkę nowo zakupioną podobną i lepszej jakości od tej, którą wynajął od K. K.. Do dnia wydania wyroku w I instancji oskarżony nie rozliczył się z pokrzywdzonym z tytułu kosztów wynajmu.

Ł. C. zwrócił rusztowanie oraz rozliczył się z K. K. z tytułu wynajmu sprzętu w dniu 3 kwietnia 2013 roku.

W świetle podjętych ustaleń faktycznych, które jak wspomniano są prawidłowe, nie można było jednak podzielić stanowiska sądu I instancji co do oceny prawnej i uznania, iż oskarżeni nie zwracając w terminie określonym w umowie wynajmu owego sprzętu budowlanego dopuścili się jego przywłaszczenia w rozumieniu art. 284 § 2 kk. Wniosek sądu, który podzielił w tym zakresie stanowisko zawarte w akcie oskarżenia był całkowicie nieuprawniony i jest błędny.

W realiach niniejszej sprawy, uwzględniając w szczególności wyjaśnienia oskarżonych, którzy wyjaśnili jakie były powody niezwrócenia sprzętu w terminie zakreślonym w umowach najmu nie może być w ogóle mowy o zaistnieniu jakiegokolwiek przestępstwa, w szczególności zaś przestępstwa przywłaszczenia powierzonego mienia.

Argumentacja sądu meriti, kwestionująca wiarygodność twierdzeń oskarżonych, którzy jak uznał sąd nie potrafili w racjonalny sposób wyjaśnić powodów opóźnienia, nie reagowali na wezwania do zwrotu sprzętu a co świadczy o tym, że w sposób bezprawny posiadali sprzęt, korzystali i postępowali jak z rzeczą własną nie może zasługiwać na akceptację z punktu widzenia oceny znamion przestępstwa przywłaszczenia.

Strona podmiotowa przestępstwa przywłaszczenia powierzonego mienia wymaga, aby wykazać sprawcy zamiar kierunkowy, umyślny i to w oparciu o okoliczności istniejące w chwili powierzenia mienia, a nie przez pryzmat okoliczności, które wystąpiły później.

Istotą przywłaszczenia jest zamiar nie bezprawnego władania cudzą rzeczą, nie bezprawne nią dysponowanie, czy nawet bezprawne zatrzymanie, lecz trwałe włączenie przez sprawcę przedmiotu przestępstwa do własnego majątku (I AKa 83/13, wyrok s.apel.2013-06-18 w Łodzi,LEX nr 1342277.)

W realiach niniejszej sprawy niewątpliwie oskarżeni naruszyli warunki umowy najmu nie zwracając w terminie wynikającym z umów najmu sprzętu w postaci rusztowania i gietarki do drutu, co uzasadniało rozstrzygnięcie sporu na płaszczyźnie cywilno-prawnej, jednak nie sposób niewątpliwie mówić tu o zamiarze ich przywłaszczenia w rozumieniu normy wyrażonej w przepisie art. 284 § 2 k.k. Warunkiem przypisania sprawcy odpowiedzialności karnej za występki przywłaszczenia, czy też jego kwalifikowanej formy, jaką jest sprzeniewierzenie rzeczy ruchomej jest to, by szkoda wynikająca z zachowania sprawcy powstała w majątku właściciela, w zamierzeniu przywłaszczającego miała nieodwracalny charakter.

Przy założeniu, że oskarżeni nie ukrywali w okresie objętym zarzutem rusztowań, nie wyzbyli się ich, byli w ich posiadaniu i korzystali w prowadzonej działalności gospodarczej, przekraczając jedynie termin ich zwrotu po jej zakończeniu, to brak jest podstaw do uznania, że swoim działaniem zmierzali do powstania w mieniu pokrzywdzonego szkody o nieodwracalnym charakterze, poprzez włączenie wynajętych rusztowań i gietarki do majątku własnego, co musi być uznane jako sprzeciwiające się przypisaniu odpowiedzialności z art. 284 § 2 k.k.

W świetle dowodów zebranych w niniejszej sprawie w żaden sposób nie da się wykazać żeby w chwili wynajmowania sprzętu budowlanego którykolwiek z oskarżonych miał zamiar przywłaszczenia powierzonego mu mienia i włączenia go do swojego majątku. Nie wskazuje na to jakikolwiek obiektywny dowód, a dywagacje sądu w tym zakresie są dowolne i pozbawione logiki.

Niezwrócenie przez oskarżonych wynajętego sprzętu w terminie można więc rozpatrywać wyłącznie w ramach odpowiedzialności cywilnej z tytułu niewywiązania się w terminie z warunków zawartej umowy, ale na pewno fakt niezwrócenia sprzętu w terminie nie rodzi żadnych skutków na gruncie odpowiedzialności karnej, zwłaszcza w sytuacji, kiedy oskarżeni z opóźnieniem, ale zwrócili wynajęty sprzęt, D. J.nadto zwrócił gietarkę do drutu, wprawdzie nie tę wynajętą, bowiem zaginęła podczas prac na budowie, ale inną, nową i lepszej jakości.

Nie można, jak to uczynił sąd rejonowy identyfikować zamiaru przywłaszczenia powierzonego mienia z samym tylko faktem niezwrócenia go w terminie wynikającym z umowy najmu i korzystanie z niego przez dłuższy czas, niezależnie od tego, jaką wolą objęty był skutek tak podjętego działania i jaki przyświecał mu cel. Skutek przywłaszczenia objęty

zamiarem bezpośrednim stanowi utratę rzeczy przez osobę uprawnioną, wobec czego szkoda powstała w majątku tej osoby ma w zamierzeniu przywłaszczającego nieodwracalny charakter.

Na gruncie ustaleń wynikających z niniejszej sprawy oczywistym jest, że oskarżonym nie da się przypisać koniecznego dla bytu przestępstwa przywłaszczenia zamiaru bezpośredniego włączenia rzeczy do swojego majątku, kosztem pokrzywdzonego, w mieniu pokrzywdzonego nie powstała bowiem żadna szkoda.

Tym samym jedynym wnioskiem jaki należało podjąć było uznanie, że oskarżeni, zarówno D. J., jak i Ł. C. nie wyczerpali swoim zachowaniem znamion zarzucanego im przestępstwa przywłaszczenia, a ich odpowiedzialność mieści się wyłącznie w ramach odpowiedzialności cywilno-prawnej.

Z tych względów sąd odwoławczy, na podstawie art. 440 kpk, zmienił zaskarżony wyrok i uniewinnił oskarżonych D. J. i Ł. C. od popełnienia zarzucanych im czynów.

W stosunku do oskarżonego Ł. C., rozstrzygnięcie sądu odwoławczego na swoje oparcie w treści art. 435 kpk.

Z uwagi na treść wyroku sądu odwoławczego, po myśli art. 632 ust. 2 kpk, koszty procesu ponosi Skarb Państwa.